מסורת הש"ס

תינח היכא דנשא מת · לא אמר אמר מתוך עלה זה: **ואח"כ נשא חי** · לא אמרתה ומיתוספת איסור אחות אמר על יבמתו וכשמת אחיו בלא בנים **ואשתרחי** איסור אמר אמר המוקדם **לאשתרחי** נמי אחות אמר המאוחר כדאמרינן דאמר הואיל **והותר לצרעתו** שהיא רלמעוטי הותר לקריו שהיא לתרומה: תורה אור

תינה היכא דנשא מת ואחר כך נשא חי דמגו דאישתרי איסור אשת אח אישתרי נמי איסור אחות אשה אלא נשא חי ואח"כ נשא מת, איסור אחות אשה קדים, ואפי' נשא מת נמי תינה היכא דנשא מת ומת ואח"כ נשא חי דחזיא ליה דביני ביני אלא נשא מת ולא מת ואחר כך נשא חי לא איחזיא ליה כלל, מי לא מודי עולא שאם ראה קרי בליל שמיני שאין מכנים ידיו לבהונות שלא יצא בשעה שהיא ראויה לבא בה קרבן אלא כי איצטריך "עליה" היכא *דנשא מת ומת ואח"כ נשא חי בעיין אמא אתיא בהיקישא מדרבי יונה דאמר רבי יונה ואיתימא רב הונא בריה דרב יהושע אמר קרא °כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו *הוקשו כל העריות כולן לאשת אח מה אשת אח שריא אף כל עריות נמי שריין, כתב רחמנא "עליה", אמר ליה רב אחא מדפתי לרבינא מכדי כל עריות איכא לאקושינהו לאשת אח ואיכא לאקושינהו לאחות אשה מאי חזית דאקשת לאחות אשה אקשינהו לאשת אח? איבעית אימא *לקולא ותומרא לחומרא מהשינן, איבעית אימא הכא תרי איסורי והכא תרי איסורי הכא חדא איסורא ותרי מתרי ילפינן אבל הכא חדא איסורא ותרי מחדא לא ילפינן רבא אמר ערוה"(ה) לא צריכא קרא דאין 'עשה' דוחה 'לא תעשה שיש בו כרת' כי איצטריך קרא למיסר צרה, וערוה לא צריכא קרא אמא (ג)(תניא) אין לי אלא היא? משום צרתה אמא קתני צרתי לי משום צרותיהן רבי אומר ולקח ולקחה ויבם ויבמה לאסור צרות ועריות אימא לאסור צרות של עריות אמא תרי קראי קנסיב ליה מאי לאו הב לעבות וחד לצרה? לא, אידי ואידי לצרה חד למיסר צרה במקום מצות וחד למישרי צרה שלא במקום מצות מאי טעמא ויבם ויבמה: במקום ייבום שריא צרה אמר רב אשי מתני' נמי דיקא דקתני חמש עשרה נשים פוטרות צרותיהן ואילו פטורות ופוטרות לא קתני שמע מינה אמא שנא ערוה דלא צריכא קרא דאין עשה דוחה 'לא תעשה שיש בו כרת' צרה נמי לא תיבעי קרא משום דאין עשה דוחה 'לא תעשה שיש בו כרת'? א"ל רב אחא בר ביבי מר לרבינא ה"ק משמיה דרבא צרה נמי לא איצטריך קרא כי איצטריך קרא למישרי

ויקרא יח: יח
ואשה אל אחותה לא תקח לצרר לגלות ערותה עליה בחייה

מגלה נשא חי · אמר אמר מתוך עלה עליו באיסור אחות אמר ואח"כ נשא חי המת ומיתוספת איסור אמר אח, איסור אחות אמר אמר קדים ואף על גב דהותר איסור אחרון, עומד לאשון במקומו: **ואפי' נשא מת נמי** · בריש דקדים ליה איסור אמר אח לא דמיא לדעולא דהתם הרוצה קרי בשמיני שלו כבר היה מותר מאיסור הראשון קודם ראייה הקרי מהאחיר המזרע והכא נמי תינה היכא דנשא מת ומת תחילה והותר איסור אמר אח ואח"כ נשא חי **לא מגלה נשא מת ומת** · עד שנשא חי לא אחותה הא לא איתחזאי כלל ומי לא מודה עולא בהאי גוונא שאם ראה קרי בליל יום שמיני שאין מכנים ידיו מחר לבהונות משום קרי דמעכב עליה הואיל ולא יצא מלרעתו לשעה הראויה להבאת קרבנותיו דקודם שהותר מלרעתו בא עליו קרי: הכי גרסינן כי איצטריך "עליה" לנשא מת ומת ואח"כ נשא חי: **ואיבעית אימא** · איצטריך "עליה" דאי לא כתביה הוה אמינא דיבום אחות אשה דאתיר בהיקישא דר' יוסה דאמר רבי יוסה "כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה" הוקשו כל העריות זו לזו, ולענין הערוה קנסיב ליה ר' יוסה בהבאת על יבמתו הכי נמי **לר"ל** הוקשו כולן לאשת אח ואע"ג דהכא חד איסורא והכא תרי איסורי אין משגיחין על היקש להכי איצטריך "עליה": **מכדי כל העריות** · דמתני': **איכא לאקושינהו לאשת אח** · להתיר ייבום: **ואיכא לאקושינהו לאחות אשה** · דאסרי ייבום דפרט בה קרא "עליה": **מאי** · כו': **משום לצרתה** · משום דבעי למיתני לצרתה מנין: **ולקחה לו לאשה ויבם** · המ"ל ולקח אשה ויבם וכתיב "ולקחה" משמע מיעוט-זו ולא אחרת: **ותו למישרי צרה ערוה שלא במקום מצוה** · מדבריא דקרא יתירא דויבמה דרשינן הכי במקום ויבמה הוא דאמינא לך מיעוטא ולקחה דמיעט צרה אבל שלא במקום ייבום כגון צרה בתו מנכרי שריא: **מתני' נמי דיקא** · דקתני דערוה פטיטא לן: **צרה נמי לא תיבעי** · עליה קרא לדרשא דאין עשה דוחה לא תעשה שיש בה כרת דכתיב "לצרור" דמשמע לא אחות אשה ולא צרתה וכתיב כרת בסוף העריות: **למישרי צרה שלא במקום מצוה** · דאי לא כתיב "עליה" הוה אמינא מלצרור דצרת אחות אשה אסורה בכל מקום: פוטרות דהולך להשמיענו דאסורה במקום מצוה דפטיטא לן דאין עשה דוחה ל"ת שיש בו כרת: בפרק קמא דכריתות (דף ג:) (ו) שלא איצטריך כאן להשמיענו דאסורה במקום מצוה דפטיטא לן דאין עשה דוחה ל"ת שיש בו כרת: בבא אחרת בזמן שאין מכנים ידיו לבהונות · ק"ק דמגא ליה דמוהה עולא בהא וגם בפרק כל הפסולים (זבחים לב: ופס) דמהדר עולא למאן דפריך ליה מהך ברייתא ומטוזך דמטורע הואיל והותר לצרעתו כו' דמשמע ומטוזך ממשה שאתה בא להכניס עליו אבית לאיסור: **מי** לא מוהה עולא בהא שאם רואה קרי בליל שמיני שאין מכנים ידיו לבהונות · ק"ק דמגא ליה דמוהה עולא בהא וגם בפרק כל הפסולים (זבחים לב: ופס) דמהדר עולא למאן דפריך ליה מהך ברייתא ומטוזך דמטורע הואיל והותר לצרעתו כו' דמשמע ומטוזך ממשה שאתה בא להכניס עליו אבית לאיסור: ומשום ומה ראיה יש לו מן הברייתא וכראה לרבינו יצחק דדייק עולא מדנקט ורואה קרי בו ביום משמע בו ביום אבל בלילה לא שמע מינה דטעמא משום דהותר לצרעתו הותר נמי לקרינו ולהכי פסיטא ליה הכא דמודי עולא ברואה קרי בליל ח':

תרי לאיסורי [מחד איסורא לא ילפינן]. (*לאבל שלא במקום ייבום כגון צרת בתו ילפי') ול"ת ולרב אסי אמאי פוטרת לאיילונית לרתה והא מד איסורא הוא וי"ל דממה נפשך מיהא דאין מסיגין על הפיקה: ת"ש ר' אומר ולקח ולקחה · ומכי נמי דר' ליה ליה עליה מ"מ סברא הוא דכי היכי דאתעריך קרא לדידיה כמו כן לדידן ואי לדידן לא אצריכא קרא דעליה לדידיה נמי לא ליבעי קרא דולקחה: צרה נמי לא אריכא קרא. ול"ת מ"ש הא ק"ל מ"ש ר' אומר ולקח ולקחה ויבם ויבמה כיון דלא אתעריך קרא לא לגרה ולא לגרה. ול"ת דיומא (לאסור) [דאמר (לאחיר) צרות כל עריות דוקא במקום ייבום אבל שלא במקום ייבום לרותיהן מותרות כן לעניל לצרותיהן מנין ר"ל לרותיהן דוקא במקום ייבום אבל שלא במקום ייבום לרותיהן מותרות מנין והקשה הר' ירוחם כיון דלרה לא אריכא תקשי לר' אמר לי מרי קלאי ולקחה ויבמה. ומראה לרתם"י דחד אחי למיסר לרה במקום מצוה ואח"ל אמאי מלצרור צרות ובתיב בתרא ובכלתו אל"ב לא אריכא קרא לגרה אבל ר' דמפיק לגרור כר' שמעון ולא כתיב בה כלה בהדיה אתעריך שפיר קרא למיסר ואמ"ל דסבר כמאן דאמר דנפיק לר' עונש מלצרור אמר ר' יוחנן דיינו כאשר נכתב ולקחה דמיניה שמעינן מהכא תנאה אחת בלבות כדאמרינן בסמוך לאיש כל כל היכא דאיכא תרין יבמין ולקחה לקומין וכו' ולא מדמיין לן לאשה לרוה להדיי לגרה עדיה כתב ולקחה לא שמעינן לאיסור בלרת עדות במקום מצוה. כ"ל לרתם"ש:

אבנ"ר

קושיות על הרשב"ם

גליון הש"ס

תוס' ד"ה רבא אמר וכו' וי"ל דרבא לית ליה דעולא · עיין עוד לקמן מגילה ד' נ ע"ב ד"ה מולאתותו:

לקמן יב:

לקמן נד: קדושין סז: כריתות כ:

קדושין סמ: ע"ז מו:

** ע"ל ובתוס' כאן ד"ה כי בפרק הבא אחר אשר שבר מבורר ע"ל:

* סיאנו אות הבא בפסחים דף כ"ב ע"ב

הגהות הב"ח

(ה) גמ' רבא אמר ערוה גופה לא צריכא: (ג) שם והא קתני אין לי אלא היא: (ג) תוס' ד"ה תרי וכו' בפרק מי שעבלגם דאיילונית מיעטה: (ד) ד"ה רבא וכו' אלעזר לגמרא אם: (ה) ד"ה כי וכו' דהיכי עבי רבא למימר: (ו) ד"ה ואילו וכו' דכריתות לא אלעזר:

* ג: 14 עמוס מכאש

** ג: 22 שמות מכאש